

Den 13. september 2023
FVM 297

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 2023/915 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for 3-MCPDestre i modermælkserstatning og tilskudsdrikke (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring til forordning (EU) nr. 2023/915 af 25. april 2023 om maksimalgrænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1881/2006 (komité sag). Forslaget vedrører en ændring af maksimalgrænseværdierne for 3-MCPDestre i modermælkserstatning og tilskudsdrikke, som sættes ned. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet, at 3-MCPDestre er kræftfremkaldende. EFSA's seneste data viser, at indholdet af 3-MCPDestre er faldet i modermælkserstatning, siden de nuværende maksimalgrænseværdier blev indført, hvorfor de nu kan sættes ned i overensstemmelse med ALARA-princippet (As Low As Reasonably Achievable) for at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau. Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 22. september 2023. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring til forordning (EU) nr. 2023/915 af 25. april 2023 om maksimalgrænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1881/2006.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 2, stk. 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen – med henblik på legalitetskontrol – forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for tre måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til

Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoP-AFF) den 22. september 2023.

Formål og indhold

3-MCPDestre er procesforureninger, som er kræftfremkaldende og dannes under varmebehandling af fødevarer. Stofferne er især fundet i raffinerede vegetabiliske olier. Da modernælkserstatning og tilskudsdrikke indeholder vegetabilisk olie, findes stofferne ligeledes i disse produkter. EFSA har identificeret, at især spædbørn og småbørn kan have et højt indtag af stofferne på grund af et ensidigt højt indtag af modernælkserstatning og tilskudsdrikke.

Med forslaget vil grænseværdierne for 3-MCPDestre i modernælkserstatning og tilskudsdrikke blive sat ned. Grænseværdier for denne type stoffer fastsættes ud fra ALARA princippet (As Low As Reasonably Achievable), hvilket er et kompromis mellem det sundhedsmæssigt acceptable og det praktisk mulige.

Hvis vedtaget vil forslaget være gældende fra 1. juli 2024. Produkter, som er markedsført inden denne dato, kan forblive på markedet inden for holdbarhedsdatoen.

Oversigt over foreslåede grænseværdier

3-MCPDestre	Nuværende maksimalgrænseværdier i forordning 2023/915 (mikrogram/kg)	Foreslåede maksimalgrænseværdier (mikrogram/kg)
Modernælkserstatning og tilskudsdrikke på pulverform	125	80
Modernælkserstatning og tilskudsdrikke på flydende form	15	12

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er tale om gennemførelsesbestemmelser til en allerede gældende retsakt.

Gældende dansk ret

Grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer reguleres af Kommissionens forordning (EU) nr. 2023/915 af 25. april 2023 om maksimalgrænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1881/2006. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

DTU Fødevareinstituttet finder generelt, at der er et sundhedsmæssigt rationale for at gennemføre tiltag, der kan mindske befolkningens eksponering overfor 3-MCPD-fedtsyreester. Spædbørn, småbørn og børn er de aldersgrupper, der er mest eksponeret for disse proceskontaminanter, særligt spædbørn under fem måneder, der ikke ammes. For spædbørn under 5 måneder, der får modermælkserstatning, kan indtaget af 3-MCPD stadig risikere at overstige det tolerable indtag, selv om den nye grænseværdi overholdes. DTU Fødevareinstituttet vurderer, at der er spædbørn, der kan have et indtag af 3-MCPD, hvor en sundhedsmæssig risiko ikke kan udelukkes. Det vil kræve en grænseværdi på 7,5 mikrogram/kg drikkeklar modermælkserstatning, hvis man helt vil undgå overskridelser af det tolerable indtag for denne befolkningsgruppe. For spædbørn ældre end fem måneder vil risikoen for overskridelse af det tolerable indtag være markant reduceret. DTU Fødevareinstituttet vurderer, at analysemetoderne godt kan anvendes til at kontrollere overholdelse af en grænseværdi på 12 mikrogram/kg. Analyseteknisk vil det dog være vanskeligt at kontrollere en lavere grænseværdi end dette.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen.

DI Fødevarer og Sedan har indsendt samme høringssvar, hvor de angiver, at overholdelse af grænseværdierne kræver, at vegetabilsk olie som råvare til modermælkserstatning skal overholde en maksimalgrænseværdi på 260 mikrogram/kg, hvilket kan være en udfordring. Leverandører af olien har svært ved at garantere et niveau under 300 mikrogram/kg, men foretrækker at skulle garantere indhold i olien på 400 mikrogram/kg. Producenterne af modermælkserstatning finder derfor grænseværdien på 80 mikrogram/kg for modermælkserstatning og tilskudsdrikke på pulverform for stram, men foreslår 90 eller 100 mikrogram/kg. For flydende modermælkserstatning er det acceptabelt med 12 mikrogram/kg. Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at EFSA's data viser, at indholdet af 3-MCPDester er faldet i modermælkserstatning og tilskudsblandinger efter, at der kom EU-maksimalgrænseværdier.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at grænseværdier fastsættes på baggrund af videnskabeligt baserede risikovurderinger foretaget af EFSA. Ligeledes finder regeringen det væsentligt, at grænseværdier i EU for forurenende stoffer skal bidrage til at øge forbrugersikkerheden. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.